

LAO-ĐÔNG VÀ NÔNG-DÂN

Rộng năm nay nhiều chỗ mất mùa. Mưa nhiều thì giá lúa cao; mưa ít thì giá lúa thấp. Nhưng người làm ruộng không biết điều này.

Trên bờ ruộng, một năm nay, ở các xã công, tư, những cuộc nghỉ việc, tuy nhiều điều kiện, mà điều cốt yếu nhất là xin tăng lương. Vì đang lúc mùa gặt, số tiền công hàng ngày không thể đủ nuôi sống một gia đình, nên yêu cầu ấy vẫn thiết thực.

Thế tình lương một người thợ trung bình mỗi ngày 0\$40. Gia đình gồm một vợ và hai con:

Bà Hứa An: 0\$30 (tính gạo, đồ ăn, củi). Thước hát, tiền vật: 0\$05, còn lại 0\$05.

Số tiền đó 0\$05 dùng nhiều việc lắm: từ đánh may áo quần, nhà cửa, đàn ông v.v. Nếu có việc gì bất thường xảy ra, thì đánh đũa tiền một năm không bằng tiền một việc.

Đó là thợ làm ở lớn nhất định. Đến thợ không có số tiền nhất định, thì vất vả hơn một tháng, nhà kia vài ngày, hàng sau mới khổ hơn hàng trước nhiều: họ làm không chừng, tháng có tháng không.

Trong lúc nghỉ ngơi, họ phần nào miệng, phần nào vợ con, phải vay tiền. Tình cảnh sống vất vả, lại không chắc chắn. Nhưng họ còn sướng hơn bọn nông dân.

Cảnh sống của bọn nông dân, tưởng e khó bắt nạt mà là cho biết.

Làm việc từ 5 giờ sáng, lúc mặt trời chưa mọc, cho đến tối đỏ đèn, cả thấy 13 giờ (có nghỉ trưa độ nửa giờ) mỗi ngày họ chỉ lãnh độ 0\$12, 0\$15. Ăn không khi nào toàn gạo, lúc trộn sắn, lúc trộn khoai, đồ ăn thì muối, rau... Làm nhiều, tiền công ít, lại việc không thường, mỗi năm được làm chín tháng có việc; ngoài ra, dăm và một đôi nghề mà họ kiếm không quá một giấc mỗi ngày. Nếu không may, vợ ốm con đau, phải vay mượn chỗ này chỗ khác; vì vậy cho nên dân lao động ta, không ai không nợ; mà đã có nợ thì khó lòng phải sạch.

AI cũng biết chán rằng, giải

quyết vấn đề lao động này, không chỉ phần pháp luật.

Mở mang công nghiệp, thương nghiệp, kỹ nghệ, công chưa đủ; vì nó cung cấp việc làm cho số ít người. Cần phải chấn hưng nông nghiệp, là nghề của phần đông dân ta.

Chính phủ hiện đang nghiên cứu mở mang ruộng đất (hơn 45 vạn mẫu (tỷ) để có thể cung cấp lúa gạo cho dân ta đủ ăn. Một cuộc công tác đã nuôi sống nhiều người trong thời gian khốn khổ. Chúng ta mong rằng công việc vĩ đại kỳ thực hành cho chúng.

HUIT

KHÁCH-TRÚ Ở HUẾ CÓ ĐẶT MÁY VÔ TUYẾN-ĐIỆN ĐỂ NGHE TIN

Cuộc Trung-Nhật làm cho Hoa-không các nơi sôi nổi. Ngoài sự bàn chuyện tin, tại Huế, Hoa-không có chung tiền nhau để một cái máy vô tuyến điện tại chùa Hải-nam ở phố Gia-hội để nghe tin tức về nội tình nước Tàu.

Xem chương Trung-hoa lúc này không thôi lại trước thái độ Nhật nữa. Chờ xem.

chuyện đời

(Tiếp theo trang 1)
Đến đây ra chuyện đời, chuyện tình, chuyện không có nhau và chuyện có nhau. Chuyện đời, chuyện tình, chuyện không có nhau và chuyện có nhau.

Cái gì là cái gì? Chuyện đời, chuyện tình, chuyện không có nhau và chuyện có nhau. Chuyện đời, chuyện tình, chuyện không có nhau và chuyện có nhau.

Còn một cái nữa khiến cho mình đang buồn cười cái gì? Chuyện đời, chuyện tình, chuyện không có nhau và chuyện có nhau. Chuyện đời, chuyện tình, chuyện không có nhau và chuyện có nhau.

Một lời nói đùa nữa, nếu gặp và cần người đàn bà không quan hệ đến sức khỏe, mà sức khỏe cho nó cái gì? Chuyện đời, chuyện tình, chuyện không có nhau và chuyện có nhau. Chuyện đời, chuyện tình, chuyện không có nhau và chuyện có nhau.

BẮT MẤY NGƯỜI THỢ SỞ XE LỬA SAIGON

Ngày 9 Aout, tại depot xe lửa Saigon có mấy người bị bắt: thợ sửa Ty, Đỗ-dây-An, thợ máy Phạm Cường, Trần-vũ-Hữu, Trần-vân-Thao cùng 2 người thợ Hien và Chi.

Sau đó, Chi được thả, còn mấy người kia bị tống vào khám lớn Saigon.

Chưa biết nguyên nhân vì sao.

(Theo Le Flambeau d'Annam)

KHO CHUYỆN

Vào lãnh sự Tân ở Hanoi là Vương thế Trạch đứng máy bay về Nam kinh từ trước đó (tên này tại bộ Ngoại-giao Hien viên lãnh sự Tân mới Lưu y'a Cầu đi tới Hanoi).

Còn hai thì Châm, con bà Bùi Quang Châm ở Sáo (Hanoi) và có - tin đi đi hàng cấp, chỉ nhận tại Pháp. Có là người gái Việt nam đến tìm đến vào bang kỳ. Hien đi ghi tên vào hội luật sư ở Paris.

Thao ở Bả (tên), chủ khách Quảng Đông Mĩ tương Hy, buôn bán ở Chợ lớn (Hanoi), đi về vụ này ở Tân rồi, thế mà qua ra (tên này) lại nói là chưa biết, có thể chờ một "mười" được có Bả Quân nào đó.

Vào rồi vụ này của bà ở Tân qua, làm cho có Bả đứng đàng, tên này minh bị gọi, hôm 10 Aout, có tên này đến đến đến vào một vụ lớn và bằng minh mấy lần, rồi xách dao tới bắt thả tại.

Cái gì đó, thì cái gì đó cũng không sao. Vì vậy minh tưởng không cần gì phải biết gì thì, có bằng ở vụ này mà thôi, minh là cái sự thật mà minh cho người là được.

Nam-triều, bỏ ra 12 vạn đồng tăng lương các viên chức và binh lính

Hoàng-thượng đã ra Dụ chuẩn định tăng lương 15% cho các viên chức lương thường đồng-niên từ 600\$00 trở xuống, như ngạch thừa phát, hạm cũ và hạm mới; thợ kỹ lục sự các tòa Nam-an; các giáo viên ngạch mới, từ hạng nhì trở xuống; và các trợ giáo; ngạch nghĩ lễ; ngạch công-tác, các võ quan và binh lính v.v...

Còn các viên chức làm việc theo hợp đồng (personnel contractuel) chỉ được tăng 13% thôi.

Việc tăng lương này thi hành từ ngày 1er Janvier. Thế là các viên chức và binh lính được lãnh số lương tăng từ đầu năm tây đến nay.

Một viên cảm bản sung-lục vào đầu tư từ

Đêm 17 rạng ngày 18 Aout, viên cảm bản ở bộ Tổng (Sơn-lý), không biết vì cớ gì, thừa khi khuya vắng, nhà bản sung-lục vào đầu tư sát trong phòng ngủ.

Đầu xuyên qua mái lán trên đầu, có miếng da bay dính vào trần nhà.

Yết thì Hủy việc đầu tư

Ngày 7-8-37 Tòa Khâm-Sat Trung kỳ có yết thì hủy việc đầu tư tại các tỉnh có trụ sở của nhà nước, và về việc đầu tư hành khách và hàng hóa bằng xe hơi từ Saigon - Locach - Kralie - Ssang - Trung - Khong và Pakae.

Nay việc đầu tư hủy đi.

AI muốn biết địa dư, lịch sử, v.v... của tỉnh Kontum và nhất là công cuộc khai thác của người Nam ta ở trên ấy:

AI muốn biết tình hình phong tục của giống người Mọi: tập quán, cách tổ chức xã-hội v.v...

Thì hãy đọc cuốn:

NOI KONTUM

là một cuốn sách nghiên cứu rất công phu.

Giá 0\$65, có bán khắp các hàng sách. Mua buôn mua lẻ hỏi tại Imprimerie MIRADON HUÉ

Cước phí gửi sách người mua chịu.

Tại Tổng-Dân cũng có bán.

CHÍNH-PHỦ ĐÔNG-PHÁP

CUỘC XỔ SỔ ĐÔNG-PHÁP

KỶ THỨ NHỊ NĂM 1937
900.000 đồng bạc

Chia làm: NĂM BỘ mỗi bộ 180 000 và mỗi bộ 1 đồng bạc, (NAM-KY, CAO-MEN, BẮC-KY, TRUNG-KY và AI-LAO). Nơi xổ định ở HANOI, và thời bán vé trước ngày xổ 3 ngày. Các ngày xổ sau này:

8 Aout, 9 Septembre, 14 Octobre, 2-12 1937 và 8-1-1938

Mỗi lần có 4029 số trúng như sau đây:

1 số trúng	4.000\$	4.000\$
5 "	1.000.	8.000.
60 "	100.	8.000.
360 "	50.	18.000.
3.600 "	10.	36.000.
4.029		72.000\$

Có năm số lớn chung cho cả 5 bộ
Xổ tại HANOI ngày 6 tháng giêng năm 1938

1 số trúng 100.000\$ 1 số trúng 40.000\$
1 " 20.000. 2 " 10.000.

Những số hoặc trúng hay không trúng về năm kỳ mở của năm bộ đều được dự vào cuộc xổ chung lấy 5 số lớn.

CHÚ - Ý : BỘ NAM-KY từ số 000 000 đến số 999 999 và từ số 100 000 đến số 199 999 - BỘ CAO-MEN từ số 200 000 đến số 299 999 và từ số 300 000 đến số 399 999 - BỘ BẮC-KY từ số 400 000 đến số 499 999 và từ số 500 000 đến số 599 999 - BỘ TRUNG-KY từ số 600 000 đến số 699 999 và từ số 700 000 đến số 799 999 - BỘ AI-LAO từ số 800 000 đến số 899 999 và từ số 900 000 đến số 999 999.

PHÚ - XUÂN HỌC-HIỆU

Đường Gia - Hội - HUẾ, - Lập từ năm 1931

Hiệu-trưởng: CAO - VÂN - CHIÊU

Khai-giảng: Thứ hai 30 Aout 1937 - Thi học đồng: Thứ năm 16 Septembre

KẾT QUẢ CÁC KỶ THI

Tiêu-học Pháp-Việt: Năm 1937 đến 35 (tr).

Tốt-nghệp Thành-chung: Năm 1935: đầu 8 - 1936: đầu 16, cả và 2 kỳ) 1937: đầu 6 (kỳ đầu).

Lưu-vinh-Che, Trương-dinh-Lãng, Lương-Nhân, Nguyễn-Pháp, Nguyễn-dinh-Sang, Trương-vân-Khân.

(Chưa kể họ người được vào văn đáp) Lâm-Lợi, Thái-Tiến, Phạm-công-Thường.

Vào trường Trung-học Khải-Định (Lớp Nhứt-niên) vào vào 22 tr6 (Học trở Phá-Xuân đến đến).

TRONG NĂM 1936-37 ĐÃ CÓ: 3 lớp Bộ Nhứt-niên, 3 lớp Bộ Nhì-niên, 2 " " Tam-niên, 2 " " Tứ-niên.

Hiện nay, chỉ có Bộ Nhứt-niên là đủ số các lớp và Ban Cao-đẳng Tiểu-học.

Đến khai-giảng, sẽ mở thêm Ban Nhì-tứ-tứ.

CHUYÊN

lãnh

lãnh

lãnh

lãnh

lãnh

lãnh

lãnh

Mời về đĩa hát COLUMBIA

điện Huê, bán giá đặc-biệt rất rẻ:

0\$60 - 0\$70 một đĩa

SOCOA - HUẾ

Độc - quyền máy PHILIPS RADIO

vô - tuyến - điện : PILOT

THUỐC PHÁT MINH BỒ PHÔI TRỊ HO

SAU PHƯƠNG THUỐC HO THẦN HIỆU ĐỀ NHƯT - CHỨNG HO NÀO ĐÚNG THEO THUỐC NÀY

N 4 - BỒ PHẾ CHỈ KHÁI TÂN. - Gồm trị các chứng ho bởi tại phổi yếu và nặng, hoặc ho phong, ho cảm, ho ban rất thần hiệu. Giá: 1 ve 0\$10

N 18 - NHI KHOA CHỈ KHÁI TÂN. - Trị các chứng ho cơn nít, bất luận ho phong, ho gió, ho cảm, gốc ban chưa giết mà ho, tỷ vị yếu sanh đàm mà ho, thần hiệu phi thường. Giá 1 ve 0\$10

N 19 - PHỤ KHOA ĐIỀU HUYẾT CHỈ KHÁI HOÀN. - Trị về ho đàn bà kinh nguyệt không đều, hoặc bởi sản hậu mà sanh ra ho; bất luận đàm nhiều ít, đàm xanh, đàm vàng. Giá mỗi hộp 5 hoàn: 0\$30

N 20 - NAM KHOA BỒ KHÍ CHỈ KHÁI HOÀN. - Trị về ho đàn ông, tỷ phế khí suy nhi kiếm ngoại tà, phần khí yếu, tỷ yếu, phế yếu mà ho, hoặc đàm nhiều, đàm ít, đàm xanh, đàm vàng. Giá mỗi hộp 5 hoàn: 0\$30

N 21 - LỤC LONG THANH PHẾ HOÀN. - Trị các chứng phổi khô, rang tức ngực, ho khố, đàm, có chỉ ho nhiều động tìm phổi mà ra máu chút ít, bất luận đàn ông, đàn bà, già, trẻ đều dùng được. Giá mỗi hộp 5 hoàn: 0\$30

N 22 - ĐÔNG GIAO BẤT BƯU HOÀN. - Trị các chứng ho ra máu, thổ huyết, lạc huyết, ho máu vương theo đàm, cảm máu rất thần tốc, đàn ông đàn bà thấy đều dùng được. Giá mỗi hộp 5 hoàn: 1\$15, hộp nhỏ: 1\$00

NHA THUỐC VÔ-VĂN-VÂN THUDAUMOT

Các chi cuộc: HUẾ 87 Rue Paul Bert TOURANE - QUINHON - SAIGON - HANOI - HAIPHONG

DRAGEES

lãnh

lãnh

lãnh

lãnh

lãnh

lãnh

lãnh

lãnh

lãnh

lãnh

VIỆC TRONG NƯỚC

Ơa đất nước dốc chăm bảo bờ,
 Vở vinh hoa vút bỏ như không.
 Phá cường trù cách khai thông,
 Sinh xuason hải, ra công chép thành
 là vượt biển ra tình hăng hái,
 Đưa trước mồm chí về mưu xa.
 Tài nước Sở hẳn về ta, (2)
 Lo gì nghiệp Tấn đến sa sát nào.
 Chí bao phụ công cao đến tội,
 Hết tiếng tâm có mặt không hai.
 Nhanh Nam, chim Việt dới hoai, (3)
 Khắc dân cá nước duyên hải thêm
 vui.
 Việc trù hoạch chưa rồi còn dở,
 Đương khiến người chưa bỏ tâm
 Ngàn năm mấy hội tao phàng, (lòng,
 Bồng dàu vôi dãi, chệch lòng non quê,
 Hơi biển cả một bề như lằng,
 Ngọn gió thu đưa bằng cánh bướm.
 Trên đời mấy kẻ phí phạm,
 Mỗi sắn dặt dặt, ruột tâm khôn
 khuấy.
 Đất dần cách, lòng này không cách,
 Tình gần nhau bình tích không xa.
 Tiệc đưa, dăm bước quan hà,
 Đường về muôn dặm, dân già chia
 tay.
 Mộng bất nghìn một bài tâm thoại,
 Tội chửi tình dân quê vẫn hay.
 Khuyên rằng giữ dạ tin ngay,

VINH
Việc thanh sách bị đóng cửa
Hàng sách Phủ thông, đưa đến thanh
Aot thấy chủ nhà sách là M. Nguyễn
ngạc-Tuyệt cho đến nhà người làm công
trung hàng là M. M. Ngô-cư-Hiện và
Lâm-vân-Lan (cố báo T. D. 1096 ra
ngày 27 Anot đóng lại chỉ 2 người làm
công trạng) đến bị bắt giam đến nay
quan Tỉnh đã đòi ra lại xét hỏi, về việc
truyền đơn sách xuất công đến 6 tháng
gửi ra cho nhà xử độ trước.

Qua này: *Đông-thị-Đô*
 Con trai: *Lê-Mai, Lê-Dương*
 Con gái: *Lê-Thị-Sông, Lê-Thị-Nghinh,*
Lê-Thị-Châm
 Dân: *Nguyễn-Thị-Dệp, Phạm-Thị-Thỏ*
 Rô: *Nguyễn - Tấn - Bình, Nguyễn-*
Khắc-Phước, Cao-Thần
 Đồng hát 10

Tiếng khen lượn vọn đêm ngày
 không quên.

Dịch: *MINH-VIÊN*

1) Nước Ô-Việt 3 đời giết vua, Vương-
 Tê Sơn sẽ làm vua, trên trời đang *đ-*
 hay rồi, người trong nước đang lên an
 mới tìm ra, rước về làm vua 丹 穴 之
 墟 莊 子.

2) Đất trúc dùng Nhân tài nước này
 mà nước khác dùng.

3) Cỏ thì: viết - điều sjo - nam chi
 結 爲 南 枝.

4) Nguyễn Văn-xuân lấy lại cơ sở riêng một khu đất, hằng năm lấy lợi từ công tác của đình chùa, và làm lại phí công công việc làng Thổ mà Ng. Văn-Vỹ cũng tự dục pho đồ chế minh ra tranh làm của riêng.

Sau vụ này, dân địa phương hầu hết Phá, Tĩnh, Tộc, đều làm đất nhiều, mà quan vào chỉ chưa xong. Mỗi năm của Ng. Văn-Vỹ cũng ngày càng tăng:

Hôm tháng 6 tháng giêng ta, nhân việc làng. Ng. Văn-Vỹ hô pho đồ ra 30 đình đất. Việc lại tới Phá, Tĩnh, quan trên đòi hỏi, lấy quan, bắt làm học. Dân gặp nỗi khổ cực, từ họ ra đến 3, 4 chục người, mới công lại đủ hai mặt nhiều. Với năm tháng 6 tháng 7 này, chẳng hay Ng. Văn-Vỹ thưa bẩm thổ chủ, thấy Tĩnh đất dân xuống, không cho dân đến ca một lần, tuyện an: Phò lý Trần-Văn-Ngân, chánh hương hội Phá-Bà-Xuân 6 tháng 7, và 20 người dân, mỗi người 3 tháng th.

Sau, chẳng tới mùa nổi sự hiệp dân nhiều, quan lại bị mất thời, tội nghiệp quá!

Mong quan trên xét lại nhì can.

Ba người đi đến cơ sở

HÀ - TỈNH

An của út có tang chứng mà
được vô sự sao ?

Số tháng Jun 1937 **TIẾNG-DÂN** đã đăng
tín việc lý trưởng làng Trung Mỹ (Huế)
nguyên là Trần-Bất-Hảo, nhân ngày họp
an hộ thuế, bắt được hai gánh thuế
phân lậu đi qua làng y. Kéo có hàng lệu,
sau khi bị giữ lại đình làng suốt một
ngày, rồi phải đi cho lý trưởng một số
bạc mới thoát khỏi. Vì việc rầm rộ, ai
càng đều biết, nên cũng hôm sau có
lính phủ gần viên chức có mặt thăm
đến nhà lý Hảo và bắt đem về sở xét
hỏi. Lý trưởng Hảo bị giam lại ở Mật
thám một ngày, hôm sau liền bị quân
phủ Hưng tuyên đòi tra vấn về việc
sự, nghe lý Hảo đã thất xrag cả. Song
láo ky nhà chuyên trách cho chủ lý trưởng
về lo việc của thuế.

(Xem các trang tiếp)

〇. Trần Quang Tự, Học thi
 Được mandai số 45 hân học 19 30 r
 〇 Phan Liệu, Tây Học, Nam bộ
 Được mandai số 46 10-3-32, hân học
 〇. Ng. Văn Chương, D & M. Trường
 Được mandai số 45 hân học 19 37 r
 〇. Ng. Văn Thành, Ich trí, Tây bộ
 Được mandai số 45 10-3-30 của thi
 1930
 〇. Mai Văn Chương, Học
 Được mandai số 46 11-3-30 của thi
 19.
 〇. Giáo Liệu, Học m, Đông học
 Được mandai số 46 của thi học
 của 1-3-37 của thi 23.
 〇. Đặng Văn, Tây học
 Được mandai số 46 của thi học
 của 10-41-37 của thi 4317.

ĐÀN ÔNG THẬN HƯ
THUỐC LƯỞNG NGHI BỔ THẬN
của Lê - huy - Phách là thứ thuốc
« bổ thận » hay nhất ở xứ này

Thần là cơ quan hệ trọng cho sự sinh dưỡng của ông. Thần suy sinh nhiều chứng : đau lưng, vàng đầu, rụng tóc, mờ mắt, ù tai, thần thì đau mỗi, buồn bã chân tay, tiêu tiện khi trong khi vàng, tỉnh khi lo lắng... hoặc sinh ra mộng tỉnh, di tinh, hoạt tinh, nhiệt tinh, lãn tinh, liệt dương. Các bệnh này đều làm kém đường sinh dục.

- 1) Di tinh. — Khi cương dương, không cả lúc nào, tỉnh khi không kiến dục, mà tiết ra.
- 2) Mộng tinh. — Khi ngủ trằn, giao hợp với đàn bà, tỉnh khi cương ra.
- 3) Hoạt tinh. — Tỉnh khi không kiến. Khi giao hợp tỉnh khi ra mau.
- 4) Nhiệt tinh. — Tinh nóng.
- 5) Lãn tinh. — Tinh lạnh.
- 6) Tinh khi bất sạ nạp tử cung. — Tinh khi rỉ ri rỉ, không bắn vào tử cung.

7) **Lấy dương.** — Gần dần bà mà dương không được 1 cơ.

8. **Sau khi khỏi bệnh phong tình.** — Ban lưng, rụng tóc, vàng da, khắp thân thể đau mỏi, ướt quai dãn, tiểu tiện có ít và...
Có các bệnh kể trên đây LUÔNG NGHI BỒ THẬN số 20 của LÊ HUY- PHÁCH đều khỏi cả. Bệnh lần vẩy lần cũng chỉ dùng tới 2, 3 hộp đã thấy hiệu nghiệm lạ thường! Giá 1300 một hộp.

Thuốc này báo chữa rất công phu có vị phải làm phơi hàng tháng để lấy dương khí; Có vị phải chôn xuống đất đúng 100 ngày để lấy thổ khí. Thuốc này làm toàn bổ những vị thuốc làm cho thân thể được sinh khí, có tinh, và đất như là vị cưỡi trên thiên. Công hiệu của thuốc này không phải là nhỏ vì nó giúp cho mọi người được hoàn toàn như v.

ĐÀN BÀ BẮT ĐIỀU KINH

Uống 1 hộp thuốc «Điều-Kinh» của LÊ-HUY-PHÁCH khỏi ngay

Kinh hành khi lên tháng, khi xuống tháng, hoặc 2, 3 tháng mới hành kinh một lần, hay thấy kinh 2, 3 lần trong một tháng... tức là kém huyết mà mắc bệnh bắt đầu. Kinh đã không điều, còn sinh ra nhiều chứng: vàng da, ả tai, chóng mặt, môi vàng sẫm, ăn ngủ không điều hòa...

ĐIỀU KINH CHỮNG NGỌC số 80

Giá 150. Riêng dành cho các bà đã có chồng mà mắc bệnh Bắt đầu. Dùng một hộp thuốc này kinh điều ngay, lại mau có thai.

ĐIỀU KINH BỒ HUYẾT số 21 giá 150. Riêng dành cho các cô chưa có chồng. Dùng một hộp thuốc này kinh nguyệt điều hòa, tăng thể lực, khỏe mạnh luôn luôn...

LE-HUY-PHACH
N° 149, RUE DU COTON, 149 — HANOI

ĐẠI LÝ Ở THUẬN-NGUYỄN. — Thanh hóa: Thái Lai 72 Route Bắc thủy, Vinh: Sinh Huy 69 phố ga. Huế: Văn Hòa 29 Pont Bert. Qui Nhơn: Trần văn Thăng Av. Hải Phòng: Quảng-Ngãi: Lý Hồng Route Coloniale ở Wustang; Ng. Hải T. 40 Trại lính binh lính. Tuy Hòa: Ng. x. Hải. Đà: Nam Nam đặng phước. Phan-rang: Bưu Thôn Phan-rí: Lũy sông-thuận rpa. Fafco: Chấn-Lĩnh, 285 Pont Japonais Pletto. Thái quang: Khanh. Và khắp các tỉnh lớn Trung, Nam, Bắc, A-lao, Cao-mên đều có đại lý cá.

XIV

Bánh và muối

Bà Một-xếp giã bá tước Mông-thô-tôn đang dưới một cái giàn bông giáp với cái nhà bằng kính đáng dẽ cho các thứ trái cây.

Bà nói :

— Trong phòng khách nghe nóng quá, phải không, thưa bá tước ?

— Phải, nhưng bà có cái nhà y cho mở cả các cửa sổ...

Nói đến đó, bá tước nghe như cách tay của Mal-thiét thanh có hơi run. Bá tước tiếp luôn :

— Nhưng bây giờ thì tưởng như với cái áo mỏng của bà, bà có hơi lạnh thì phải ?

Bà Một-xếp không trả lời câu hỏi của bá tước, lại hỏi sang chuyện khác :

— Bà tước có biết tôi giã bá tước đi đâu đây không ?

— Không, nhưng đi đâu tôi cũng vui lòng đi theo cả.

— Đi đến cái nhà bằng kính ở đầu đường kia.

Bà tước nhìn Mal - thiét thanh như có ý muốn hỏi gì, nhưng bà này không nói gì cả, cơ việc đi tới, bá tước cũng ngầm cảm.

Đi đến cái nhà kính ấy ; ở trong thấy không khí bao nhiêu là thơm tho trong lành.

Bà Một-xếp thả tay bá tước, mà

BÁ =

Tên-giá : Alex

với hai một chân nho, đưa cho bá trước mà nói với một nụ cười rất buồn bã :

— Tôi vẫn biết nho ở nước Pháp đây không sánh được với nho ở Xi-xin hoặc ở Síp-bê-rô, nhưng vì lòng thành của tôi, chắc bá trước sẽ không từ chối.

Bá trước cúi đầu và lùi lại một bước.

Mai-thiết-thanh nói giọng rung rung :

— Bá trước từ chối ?

— Xin bà thử rồi cho, vì tôi không quen ăn nho.

Mai-thiết-thanh thả chân nho trên cái mà thờ ra, sẵn chân đào trước mặt, bà ta liền ngọt và đưa mỗi bá trước :

— Vậy xin bá trước ăn ném thử đào này.

Nhưng bá trước cũng từ chối luôn.

Mai-thiết-thanh lại thờ ra lần nữa và nói giọng như muốn khóc :

— Ôi ! thật quá tôi rồi quá !

Hai người làm thính một hồi ; chân đào cũng chịu một số phần như chân nho, nghĩa là bị ném

TƯỚC MỒ
(LE COMTE DE
FRANÇAIS)
Alexandre Dumas

trên cái.

Sau Mai-thiết-thanh nhìn bà trước cách như cầu khẩn một việc gì và nói :

— Thưa bà trước, ô A-rập cô cái tục những ai cũng ăn bánh và muối trong một nhà là làm bạn với nhau suốt đời.

— Thưa bà, tôi biết, nhưng đây chúng ta đương ở Pháp chỗ có phải ô A-rập đâu. Mai-thiết-thanh mắt vẫn nhìn bà trước :

— Nhưng chúng ta cũng là bạn với nhau chứ ?

Mắt bà trước bỗng trắng xanh như mặt người chết, ngời đứng sững một hồi lâu mới trả lời :

— Phải, chúng ta là bạn với nhau. Có gì làm cho chúng ta không phải là bạn với nhau ?

Giọng nói của bà trước k ông phải là giọng nói của Mai-thiết-thanh tưởng được nghe, nên bà xây mặt qua phía khác mà thở ra một lần nữa, rồi mới xây trở lại mà nói :

— Cảm ơn.

— Đoàn hai người giắc nhau đi, đi một hồi không có một tiếng nói.

ONG = THE
MONTE-CRISTO)
SỐ TIẾU-THUYẾT
5 211

Dịch

Sau hồi lâu ấy, bà Mợ-xếp bắt đầu hỏi lại :

— Người ta nói bà trước đa lịch nhiều, và chịu khổ cực cũng lắm, không biết có thiệt không ?

— Thưa bà, quả có vậy, tôi chịu khổ cực nhiều lắm.

— Nhưng bây giờ thì bà trước sung sướng tới bậc rồi chứ còn gì nữa.

— Cũng có lẽ, vì có ai nghe tôi phân nàn đều gi dân.

— Và sự sung sướng của bà trước hiện giờ đã làm cho tâm hồn bà trước địa bớt rồi chứ ?

— Sự sung sướng của tôi bây giờ cũng vừa bằng sự khổ cực của tôi lúc trước thôi.

— Bà trước có vợ chứ ?

Bà trước gạt mình trả lời :

— Tôi, có vợ ? Ai nói với bà như vậy ?

— Có người nói, họ thấy bà trước nâng đỡ một người dân bất trẻ, đẹp đến trường hát.

— Ấy là con gái của một ông hoàng, tôi mua ở Công-tăng-ti-nốp, đã làm con nuôi.

= TÔN

— Vây bà tước ở một mình thôi
— Một mình.
— Bà tước có chị em... có con
cái... có cha ?
— Không có ai cả.
— Thế sao bà tước có thể sống
được ?
— Ấy chừng phải lỗi tại tôi. Ở
Mãn-tô tôi có một vị hôn thê, khi tôi
sắp làm lễ cưới thì tình tình xảy
ra trên giặc. Tôi phải tòng quân
Tôi tưởng nàng cũng thương tôi
như tôi thương nàng và chờ tôi về
không ngờ khi tôi về thì nàng đã
lấy chồng rồi khi nào rồi. Chuyện
ấy, nói cho phải cũng là chuyện
thường đối với bọn tôi khoảng trên
dưới hai mươi tuổi, có đầu tôi phải
cải tính da cầm nên tôi lấy làm
đau đớn hơn một chút đấy thôi.
Mai-thiết-thanh đứng lại một hồi
như để thở, rồi nói :
— Phải, hiện bây giờ chắc bà
tước cũng có thương... Người tôi
chỉ thương một lần... Có khi nào
bà tước gặp lại người đàn bà ấy
không ?
— Không.

— Không trơn ?
— Vì tôi không hề trở lại s
nâng 6.
— Ở Man-lô ?
— Phải, ở Man-lô.
— Vậy hiện nay nâng ở Man-
phải không ?
— Tôi đoán vậy ?
— Bà trước có tha cho nâng c
tôi đã làm cho bà trước chín kh
cực không ?
— Cũng không cần nâng làm
mà !
— Chỉ tha thứ cho nâng thôi, ch
đối với những người làm cho l
trước chia lìa nâng chắc bà tr
ghét mãi !
Không chờ bà trước trả lời, Ma
thiết-thanh bước tới đứng trướ
mặt bà trước đưa chân nhẹ m
hải mối ;
— Xin bà trước đừng nhọc.
— Tôi thật không quan ả
Ma-thiết-thanh hằm chân nh
vào trong bụi mà lăm lăm h
sơ chân nắn ;
— Thiệt là gan đồng dạ sắt !
Bà trước giở các mặt thần nh
giả như không nghe lời trách k
Ngay khi ấy An-bê ở đường x
chạy lại nói :
— Thưa mẹ, có tai nạn lớn t.
— Sao ? chuyện gì ?
— Ông Vinh-pho vừa đến đây.
— Sao nữa ?

BÁ = TƯỚC MÔNG = THÊ = TÔN

(LE COMTE DE MONTE-CRISTO)
PHÁP-QUỐC-LỊCH-SỬ-TIỂU-THUYẾT
Tác-giả: Alexandre Dumas 85 211

Tác giả : Alexandre Dumas

Dieb-geld : Nam-Mon

(C) 1974

